Organizarea şi condiţiile de transportare a mărfurilor pe rute internaţionale

CONVENŢIA C M R

1. Destinaţia şi domeniul de aplicare a Convenţiei CMR

Convenţia referitoare la contractul de transport internaţional de mărfuri (CMR) a fost semnată la Geneva la 19 mai 1956, şi aparţine seriei de convenţii internaţionale iniţiate de Comisia Economică O.N.U. pentru Europa (C.E.E.). Prin această convenţie sînt reglementate în mod uniform condiţiile generale în care se încheie şi se execută contractul de transport rutier de mărfuri, reprezentate prin "Scrisoarea de trăsură tip CMR".

CMR se aplică oricărui transport internaţional de mărfuri, în cazul în care pentru un astfel de transport a fost încheiat un contract de transport pe şosele, cu vehicule, dacă locul primirii mărfurilor şi locul prevăzut pentru eliberare, aşa cum sînt indicate în contract, sînt situate în două ţări diferite, din care cel puţin una este contractantă, independent de domiciliul şi de naţionalitatea părţilor contractante.

Prezenta convenţie nu se aplică:

- ***transporturilor efectuate în baza convenţiilor poştale;***
- ***transporturilor efectelor de strămutare;***
- ***transporturilor funerare.***

Elaborarea Convenţiei CMR a fost justificată pentru că ...

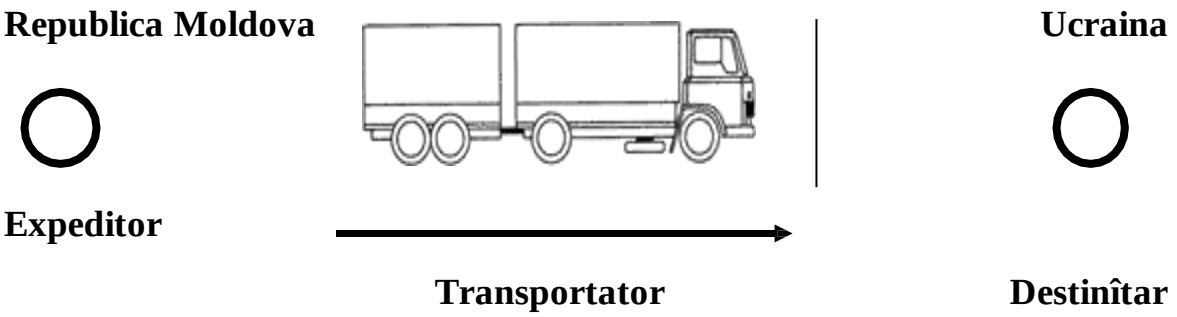

Legi şi regulamente atribuite transporturilor auto pe teritoriul RM:

- **Legea cu privire la transporturi;**
- **Codul transporturilor rutiere;**
- **Regulamentul transportului auto de mărfuri;**
- **Regulamentul transportului auto de mărfuri perisabile;**
- **Regulamentul serviciilor de transport şi expediţie;**

2.Destinaţia foilor scrisorii de transport tip CMR

Scrisoarea de trăsură CMR include în sine 12 foi, fiecare avînd a sa destinaţie:

- **foaia nr.1**, este a expeditorului avînd destinaţia de a trece la pierderi a mărfurilor prezentate pentru transportare;

- **foaia nr. 2**, este a destinatarului avînd destinaţia de a trece la evidenţă a mărfii primite;

- **foaia nr.3**, fiind confirmată cu ştampila destinatarului că marfa a fost primită, este a transportatoorului, menită pentru evidenţa lucrului efectuat (de regulă se transmite împreună cu carnetul TIR asociaţiei naţionale de garanţie- AITA);

- **foaia nr. 4**, fiind confirmată cu ştampila destinatarului că marfa a fost primită, este a transportatorului, pentru a fi transmisă expeditorului ca confirmare, că transportarea s-a finalizat şi marfa a ajus la destinaţie;

- **foaia nr**. 5, este pentru organele juridice, în caz cînd părţile contractante vor apela la ele;

- **foile 6 – 12** sunt pentru organele competente a părţilor terţe.

Destinaţia foilor scrisorii de transport tip CMR

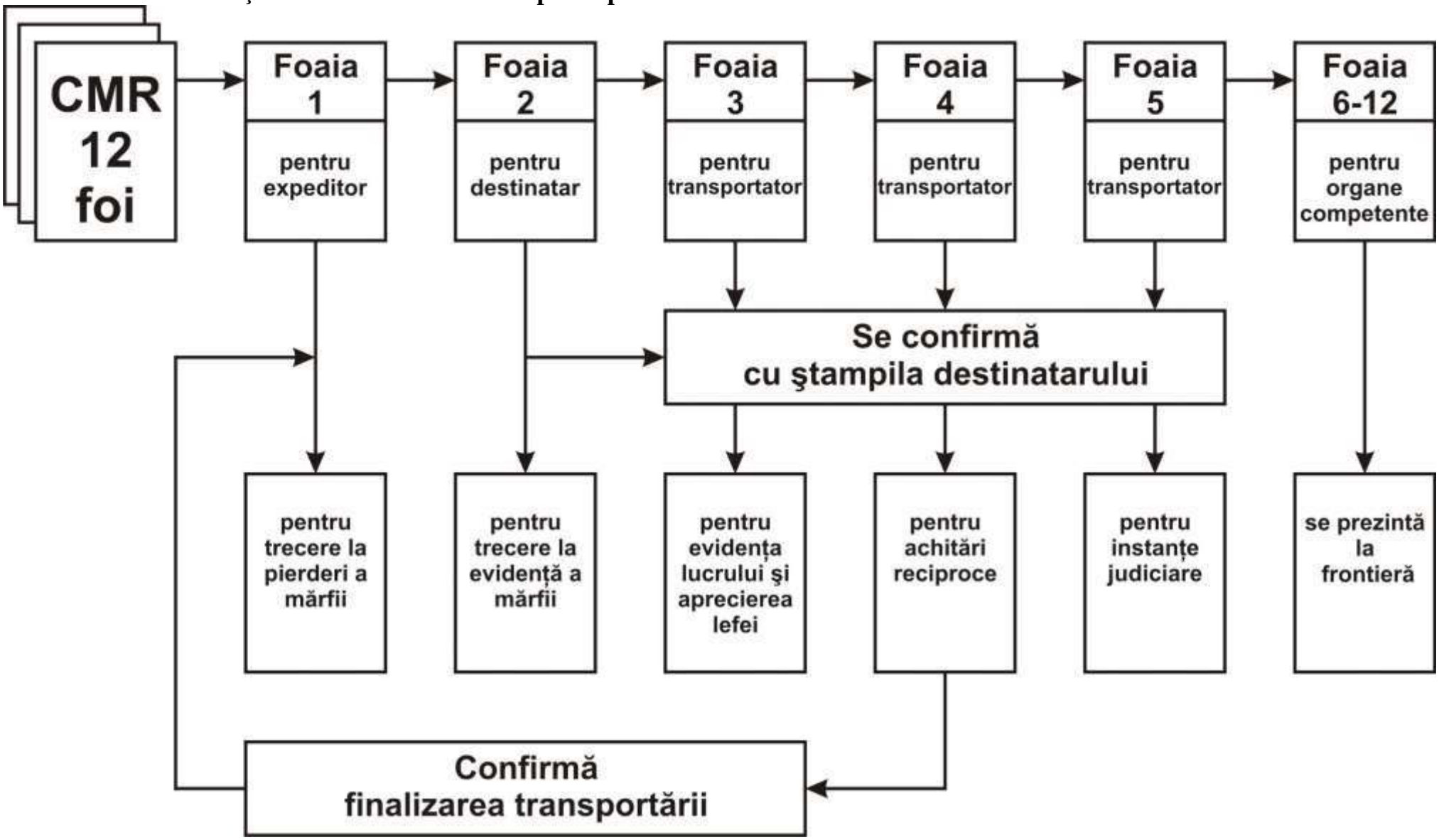

2. Încheierea şi executarea contractului de transport

Proba contractului de transport se face prin scisoare de trăsură. Absenţa, neregularitatea sau pierderea scrisorii de trăsură nu afectează nici existenţa, nici valabilitatea contractului de transport, care rămîne supus dispoziţiilor prezentei convenţii.

Scrisoarea de trăsură este întocmită în cinci exemplare originale, semnate de expeditor şi de transportator, aceste semnături putînd să fie imprimate sau înlocuite prin ştampilele expeditorului şi transportatorului, dacă legislaţia ţării în care este întocmită scrisoarea de trăsură o permite. Primul exemplar se remite expeditorului, al doilea însoţeşte marfa, iar exemplartele trei, patru şi cinci, avînd aplicată ştampila destinătarului, se reţine de transportator.

În cazul în care marfa de transportat trebuie să fie încărcată în vehicule diferite sau dacă este vorba de diferite feluri de marfă ori loturi distincte, expeditorul sau transportatorul are dreptul să ceară întocmirea de scrisori de trăsură pentru fiecare vehicul folosit sau pentru fiecare fel de marfă ori lot de mărfuri.

Încheierea şi executarea contractului de transport prevede completarea scrisorii de trăsură CMR.

Pe partea dreaptă a scrisorii de transport CMR (de jos în sus) este indicat că rechizitele ***1-15***, inclusiv ***21-22*** vor fi completate de expeditor. Rechizitele conturate cu o linie mai groasă vor fi completate de transportator.

Contractul de transport tip "CMR" care se prezintă sub forma scrisorii de trăsură se consideră încheiat atunci cînd marfa a fost încărcată în autocamion, iar conducătorul auto a semnat scrisoarea de trăsură de preluare a mărfii.

Scrisoarea de trăsură se întocmeşte pentru fiecare autocamion în parte, chiar dacă locul de marfă expediat este mai mare şi se încarcă pe mai multe autocamioane aparţinînd aceluiaşi cărăuş.

Scrisoarea de trăsură necesită să cuprindă obligatoriu următoarele elemente:

1. numele, adresa şi ţara expeditorului.
2. numele, adresa şi ţara destinatarului.
3. locul prevăzut pentru livrarea mărfii, inclusiv ţara şi data primirii mărfii pentru transportare.
4. locul şi data încărcării mărfii, inclusiv ţara şi data predării mărfii destinatarului.
5. documente anexate la scrisoarea de transport, cum ar fi: certificat veterinar, certificat al controlului de carantină, certificat fitosanitar, certificat de calitate sau corespundere, invois şi alte.
6. Marcaje speciale şi numerele lor
7. Numărul de locuri (cutii, lăzi, saci, plase, butoaie, palete etc.).
8. Denumirea curentă a ambalajului.

9. Denumirea curentă a mărfii.
10. Număr statistic (de regulă nu se completează).
11. Greutatea brută sau cantitatea altfel exprimată a mărfii.
12. Cupajul mărfii(se complectează la caz).
13. Instrucţiunile expeditorului (formalităţi vamale şi oficiale) privind efectuarea declarării mărfurilor în alte locuri de încărcare,cu indicarea numărului declaraţiei vamale şi a licenţiei.Tot aici va fi indicat preţul declarat al mărfii.(La trecerea limitei de împuternicire conform cap.IV, art.23, al. 3 plata anterioară pentru fraht se va preciza după primirea acordului).
14. Prescripţii de francare,se complectează în caz de întoarcere a autovehiculului din diferite motive.
15. Rambursarea prevede indicarea termenului comercial determinat prin contract la prezentarea mărfii către transportare (EXW, FCA, CPT, DAF, DDU, DDP). Rechezitele 16-18 vor fi completate de transportator.
16. Transportator (nume, adresa, ţara).
17. Transportatori succesivi (nume, adresa, ţara înmatriculării). Va fi complectat în caz cînd transportarea unui set de marfă va fi transportată destinatarului de mai mulţi transportatori.
18. Rezerve şi observaţii ale transportatorului. În compartimentul dat transportatorul are dreptul de a indica oricare obiecţie referitor la starea mărfii, autovehiculului, ambalajului şi alte, cum ar fi:

a) Referitor la autovehicul
- Autovehiculului (semiremorca, remorca) este fără tendă cu bunăvoinţa expeditorului;

b) Referitor la ambalaj
- Marfa este fără ambalaj;
- Ambalajul este demolat;
- Ambalajul nu corespunde cerinţelor;

c) Referitor la numărul şi marcarea numărului de locuri
- Imposibil de a efectua controlul din cauză:

1. că încărcarea a fost efectuată de expeditor în absenţa transportatorului;
2. condiţiilor climaterice;
3. unui număr mare de locuri;
4. este sigilat containerul;

d) Referitor la mărfurile primite;
- Marfa este în stare deplorabilă;
- Marfa este defectată;
- Marfa este umedă;

- Marfa este congelată;
- Marfa nu este asigurată de acţiunea condiţiilor climaterice şi este transportată sub răspunderea expeditorului;

e) Referitor la prelucrarea, încărcarea, descărcarea şi păstrarea mărfii:
Prelucrarea, încărcarea, descărcarea şi păstrarea mărfii:

- De către expeditor;
- De către şofer în condiţii climaterice, accesibile pentru defectarea mărfii, la solicitarea expeditorului;

Descărcarea este efectuată:

- De către destinatar;
- De către şofer în împrejurimea unor condiţii climaterice ce pot parveni la defectarea mărfii, la solicitarea destinatarului;

19. Nu se complectează;
20. Convenţii speciale (se complectează în caz de înţelegeri primordiale transportării, cum ar fi indicarea preventivă a termenului de prezentare a încărcăturii destinatarului, condiţiile termice, este interzisă reîncărcarea încărcăturii sau spălarea semiremorcii). Punctul dat va fi completat la transportarea mărfurilor perisabile, agabarite, grele, explozibile e.c.t.r.
21. Se indică localitatea unde este încheiat contractul şi data;
22. Se indică data sosirii autovehiculului pentru încărcarea mărfii şi plecării, ambele fiind confirmate prin semnătura şi ştampila expeditorului;
23. Se indică numărul foii de parcurs, data eliberării, familiile şoferilor, ştampila întreprinderii şi semnătura transportatorului (şoferului).
24. Se indică timpul de facto al sosirii şi plecării autovehiculului din punctul de încărcare. Semnătura şi ştampila destinatarului este obligatorie pentru exemplarele 3,4 şi 5 a scrisorii de trăsură CMR.
25. Se indică numărul de înmatriculare al autovehiculului şi al semiremorcii (remorcii).
26. Se indică modelul autovehicolului şi semiremorcii (remorcii) ce iau parte la transportare.

27-29. Sunt completate la întoarcerea scrisorii de trăsură CMR la întreprindere.

1 Expeditor (nume, adresa, tara)
Отправитель (наименование, адрес, страна)

Scrisoare de transport international

Международная накладная

CMR

№ 121579

Acest transport e supus indiferent de orice clauza contrara, conventiei relative la contractul de transport international de marfuri pe soseie (C.M.R.)

Данная перевозка, несмотря ни на какие прочие договоры, осуществляется в соответствии с условиями Конвенции о договоре международной дорожной перевозки грузов (КДПГ)

2 Destinatar (nume, adresa, tara)
Получатель (наименование, адрес, страна)

16 Transportator (nume, adresa, tara)
Перевозчик (наименование, адрес, страна)

3 Locul prevazut pentru livrarea marfii
Место разгрузки груза

Localitatea / Место

Tara / Страна

Data / Дата

17 Transportatori succesivi (nume, adresa, tara)
Последующий перевозчик (наименование, адрес, страна)

4 Locul si data incarcarii marfii
Место и дата погрузки груза

Localitatea / Место

Tara / Страна

Data / Дата

18 Rezerve si observatii ale transportatorilor
Оговорки и замечания перевозчика

5 Documente anexate
Прилагаемые документы

6 Marci si numere Знаки и номера	**7** Nr. de colete Количество мест	**8** Mod de ambalare Род упаковки	**9** Natura marfii Наименование груза	**10** Nr. statistic Статист. №	**11** Greutate bruta, kg Вес брутто, кг	**12** Cubaj, m³ Объем, м³

Clasa / Класс — Cifra / Цифра — Litera / Буква — (ADR*) / ДОПОГ

13 Instructiunile expeditorului (formalitati vamale si oficiale)
Указания отправителя (таможенная и прочая обработка)

Pretul declarat al marfii
Объявленная стоимость груза

(La treceria limitei de impunericie conform cap. IV, art 23, al. 3 plata aferoioara pr. trafi seva preoza dupa primirea acordului)
(при превышении предела ответственности предусмотренного гл. IV, ст. 23, п. 3 указывается только после согласования дополнительной платы к фрахту)

19 De plata: Подлежит оплате:	Expeditor Отправитель	Valuta Валюта	Destinatar Получатель
Pret transport Ставка			
Reduceri Скидки			
Sold Разность			
Sporuri Надбавки			
Accesorii Дополнительные сборы			
Oneraii Прочие +			
Total de plata Итого к оплате			

14 Prescripti de francare
Возврат

15 Rambursare
Условия оплаты

20 Conventii speciale:
Особые согласованные условия

21 Incheiat la
Составлена в

data / Дата 19

22 Sosirea la incarcare de la ____ ore ____ min.
Прибытие под погрузку ____ час ____ мин.

Plecarea ____ ore ____ min.
Убытие ____ час ____ мин.

Semnatura si stampila expeditorului,
Подпись и штамп одправителя

23 Foaie de drum N ____ din ____ 19
Путевой лист № ____ от ____ 19

Prenumele
Фамилия

coducatorilor auto
водителей

Semnatura si stampila transportatorului,
Подпись и штамп перевозчика

24 Receptia marfii
Груз получен

Data
Дата

Sosirea la descarcare de la ____ ore ____ min.
Прибытие под разгрузку ____ час ____ мин.

Plecarea ____ ore ____ min.
Убытие ____ час ____ мин.

Semnatura si stampila primitorului,
Подпись и штамп получателя

25 Регистрац. номер Тягач / Полуприцеп	**26** Марка Тягач / Полуприцеп	**27** Тариф I за I км	Тарифное расстояние	% за испол. тягача/п/пр	Поясной коэфф.	Прочие доплаты	Сумма

28	Тарифное расстояние, км	Схема	Тарифный вес, т	Тариф за I Т	Надбавки	Скидки	Прочие доплаты	К оплате
Тариф II								
29								
Тариф III								

Отчисления

Оплачено заказчиком

К оплате

Валюта | Код плательщика

De completat pe raspunderea expeditorului
Заполняется отправителем

1 : 15

Inclusiv si
включая

21 + 22

Rubricile incadrate cu linii groase trebuie completate de catre transportator
Позиции, выделенные рамкой заполняются перевозчиком.

In cazul mentionarii unor marfuri periculoase, pe langa un eventual certificat, pe ultima linie din rubrica redati clasa, cifra si litera.
При перевозке опасного груза указывать кроме возможного разрешения класс, цифру, а также в случае необходимости, букву опасного груза.

Scrisoarea de trăsură face dovada, până la proba contrarie, a condiţiilor contractului şi a primirii mărfii de către transportator.

În absenţa înscrierii în scrisoarea de trăsură a rezervelor motivate ale transportatorului, există prezumţia că marfa şi ambalajul ei erau în stare aparentă bună în momentul primirii de către transportator şi că numărul de colete, cît şi marcajele şi numerele lor erau conforme cu menţiunile din scrisoarea de trăsură.

Expeditorul este răspunzător faţă de transportator pentru daunele pricinuite persoanelor materialului sau altor mărfuri, precum şi pentru cheltuielile cauzate de defectuozitatea ambalajului mărfii, afară de cazul cînd defectuozitatea, fiind aparentă sau cunoscută transportatorului în momentul primirii mărfii, transportatorul nu a făcut rezerve cu privire la aceasta.

În vederea îndeplinirii formalităţilor de vamă şi a altora care trebuie făcute înainte de eliberarea mărfii, expeditorul trebuie să anexeze la scrisoarea de trăsură sau să pună la dispoziţia transportatorului documentele necesare şi să-i furnizeze toate informaţiile cerute.

Transportatorul este obligat să examineze dacă aceste documente şi informaţii sînt suficiente.

Expeditorul este răspunzător faţă de transportator pentru toate daunele care ar putea rezulta din lipsă, insuficienţa sau din neregularitatea acestor documente şi informaţii, în afară de cazul în care culpa este a transportatorului.

Transportatorul este răspunzător ca şi un comesionar de consecinţele pierderii sau utilizării inexacte a documentelor menţionate în scrisoarea de trăsură şi care o însoţesc sau care i s-au predat; totuşi despăgubirea pusă în sarcina sa nu o va depăşi pe aceea care ar fi datorată în caz de pierdere a mărfii.

Expeditorul are dreptul de dispoziţie asupra mărfii, în special să ceară transportatorului oprirea transportului, schimbarea locului prevăzut pentru eliberare sau să elibereze marfa unui alt destinatar decît cel indicat în scrisoarea de trăsură.

Acest drept se stinge în momentul în care al doilea exemplar al scrisorii de trăsură este remis destinatarului.

Dreptul de dispoziţie aparţine totuşi destinatarului din momentul întocmirii scrisorii de trăsură, dacă expeditorul face o menţiune în acest sens pe această scrisoare.

Dacă, exercitînd dreptul său de dispoziţie, destinatarul ordonă eliberarea mărfii unei alte persoane, aceasta nu poate desemna alţi destinatari.

Exerciţiul dreptului de dispoziţie este supus următoarelor condiţii:

a) expeditorul sau destinatarul, care vrea să exercite acest drept, trebuie să prezinte primul exemplar al scrisorii de trăsură, pe care trebuie să fie înscrise noile instrucţiuni date transportatorului şi să despăgubească pe transportator pentru cheltuielile şi prejudiciul pe care le-a antrenat executarea acestor instrucţiuni;
b) executarea acestor instrucţiuni trebuie să fie posibilă în momentul în care instrucţiunile parvin persoanei care trebuie să le execute şi nu trebuie nici să împiedice exploatarea normală a întreprinderii transportatorului, nici să aducă prejudicii expeditorilor sau destinatarilor altor transporturi;
c) instituţiile nu trebuie niciodată să aibă ca efect divizarea transportului.

Transportatorul care nu execută instrucţiunile date în condiţiile prevăzute de prezentul articol sau care s-a conformat acestor instrucţiuni fără să fi cerut prezentarea primului exemplar al scrisorii de trăsură va fi răspunzător faţă de cel care are dreptul să ceară acoperirea prejudiciului cauzat de acest fapt.

După sosirea mărfii la locul prevăzut pentru eliberare, destinatarul are dreptul de a cere ca al doilea exemplar al scrisorii de trăsură să-i fie remis şi ca amrfa să-i fie eliberată contra unei dovezi de primire. Dacă pierderea mărfii este stabilită sau dacă marfa nu a sosit la expirarea termenului prevăzut în art.19, destinatarul este autorizat să pretindă în numele său de la transportator drepturile care rezultă din contractul de transport.

Dacă, pentru un motiv oarecare, executarea contractului în condiţiile prevăzute în scrisoarea de trăsură este sau devine imposibilă înainte de sosirea mărfii la locul prevăzut pentru eliberare, transportatorul este obligat să ceară instrucţiuni persoanei care are dreptul să dispună de marfă.

Totuşi, dacă circumstanţele permit efectuarea transportului în condiţii care diferă de cele prevăzute în scrisoarea de trăsură şi dacă transportatorul nu a putut să obţină în timp util instrucţiunile de la persoana care are dreptul de a dispune de marfă, el va lua măsurile pe care le consideră ca fiind cele mai bune în interesul persoanei care are dreptul de a dispune de marfă.

Transportatorul are dreptul la rambursarea cheltuielilor legate de solicitarea de instrucţiuni sau cele determinate de executarea instruxţiunilor primite, cu condiţia ca aceste cheltuieli să nu fie consecinţa culpei sale.

Transportatorul poate să descarce imediat marfa în contul persoanei care are dreptul să dispună de aceasta; după această descărcare, transportul este considerat terminat. Transportatorul îşi asumă atunci păstrarea mărfii. El poate totodată să încredinţeze marfa unui terţ şi nu este atunci răspunzător decît de alegerea judicioasă a acestui terţ. Marfa rămîne grevată de creanţele rezultînd din scrisoarea de trăsură şi de toate celelalte cheltuieli.

Transportatorul poate să procedeze la vânzarea mărfii fără să aştepte instrucţiuni de la persoana care are dreptul să dispună, cînd natura perisabilă a mărfii sau starea ei o justifică sau cînd cheltuielile pentru păstrare sunt disproporţionate faţă de valoarea mărfii. În celelalte cazuri el poate, de asemenea, proceda la vînzarea mărfii, dacă, într-un termen rezonabil, el nu a primit din partea persoanei care are dreptul să dispună de marfă instrucţiuni contrarii a căror executare îi poate fi cerută în mod echitabil.

Dacă marfa a fost vândută în baza dispoziţiilor prezentului articol, suma obţinută din vânzare trebuie pusă la dispoziţia persoaneicare are dreptul de a dispune de marfă, minus cheltuielile care grevează marfa.

3. Răspunderea transportatorului conform Convenţiei CMR

Transportatorul este răspunzător pentru pierderea totală sau parţială sau pentru avariere, produse între momentul primirii mărfii şi cel al eliberării acesteia, cît şi pentru întîrziere la predarea mărfii.

Transportatorul este exonerat de această răspundere dacă pierderea, accidentarea sau întîrzierea a avut trept cauză o cuplă a persoanei care are dreptul să dispună de marfă, un ordin al acestuia nerezultînd dintr-o cuplă a transportatorului, un viciu propriu al mărfii sau de circumstanţe pe care: transportatorul nu putea să le ştie şi ale căror consecinţe nu le putea preveni.

Transportatorul este de răspundere în caz dacă pierderea sau accidentarea rezultă din riscurile particulare aferente uneia sau mai multora dintre următoarele cauze:

a) folosirea de vehicule descoperite, fără prelate, dacă această folosire a fost convenită într-un mod expres şi menţionată în scrisoarea de transport;
b) lipsa sau defectuozitatea ambalajului pentru mărfile expuse prin felul lor la stricăciuni sau avariere, dacă aceste mărfuri nu sînt ambalate sau sînr rău ambalate;
c) manipularea, încărcarea, stivuirea sau descărcarea mărfii de către expeditor sau destinatar sau de către alte persoane care acţionează în contul expeditorului sau destinatarului;
d) natura unor mărfuri expuse, datorită însăşi naturii lor, fie la avarie în special prin spargere, rugină, dereriorare internă şi spontană, uscare, curgere, pierdere normală sau prin acţiunea insectelor sau a rozătoarelor;
e) insuficienţa sau imperfecţiunea marcajelor sau a numerelor coletelor;
f) transportul de animale vii.

Se consideră întârziere la eliberare atunci cînd marfa nu a fost eliberată în termenul convenit sau, dacă nu a fost convenit un termen, atunci cînd durata efectivă a transportului depăşeşte timpul care în mod rezonabil este acordat unui transportator diligent, ţinîndu-se cont de circumstanţe şi printre altele, în cazul unei încărcături

parţiale, de timpul necesar pentru asamblarea unei încărcături complete în condiţii normale.

Cel în drept poate să considere marfa pierdută, fără aprezenta alte dovezi, cînd aceasta nu a fost eliberată în termen de 30 de zile de la expirarea termenului convenit sau, dacă nu a fost convenit un asemenea termen, în termen de 60 de zile de la primirea mărfii de către transportator.

Cel în drept poate, primind despăgubirea pentru marfa pierdută, să ceară, în scris, să fie încunoştiinţa imediat, în cazul în care marfa ar fi găsită în cursul anului care urmaează plăţii despăgubirii. Confirmarea primirii unei astfel de cereri se comunică în scris.

În termen de 30 de zile de la primirea unei atare încunoştiinţări cel în drept poate cere ca marfa să-i fie predată contraplăţii creanţelor rezultînd din scrisoarea de trăsură şi contra restituirii despăgubirii primite, dedu cîndu-se eventual cheltuielile care au fost cuprinse în această despăgubire şi sub rezerva tuturor de despăgubire pentru întîrziere.

În cazl lipsei fie a cererii, fie a instrucţiunilor date în termenul de 30 de zile, sau dacă marfa a fost găsită după un an de la plata despăgubirii, transportatorul poate dispune de aceasta, conform legislaţiei locului unde se găseşte marfa.

Dacă marfa este eliberată destinatarului fără încararea sumei ramburs care ar fi trebuit să fie percepută de către transportator în virtutea dispoziţiilor contractului de transport, transportatorul este obligat să despăgubească pe expeditor cu suma ramburs, fără a fi prejudiciat în dreptul său în regres împotriva destinatarului.

Dacă expeditorul predă transportatorului mărfuri periculoase, el îisemnalează acestuia natura exactă a pericolului pe care mărfurile îl prezintă şi îi indică eventual precauţiile care trebuie luate. În cazul când această semnalare nu a fost consemnată în scrisoarea de trăsură, sarcina de face dovada, pe orice mijloace, că transportatorul a avut cunoştinţă de natura exactă a pericolului pe care îl prezintă şi indică eventual precauţiile care trebuie luate. În cazul cînd această semnalare nu a fost consemnată în scrisoarea de trăsură, sarcina de a face dovada, prin orice mijloace, că transportatorul a avut cunoştinţă de natura exactă a pericolului pe care îl prezenta transportul mărfurilor sus-menţionate revine expeditorului sau destinatarului.

Mărfurile periculoase care nu au fost cunoscute ca atre de către transportator pot fi, în orice moment şi în orice loc, descărcate, distruse sau făcute inofensive de către transportator, fără nici o despăgubire; expeditorul este în plus răspunzător pentru toate cheltuielile şi daunele rezultînd din predarea la transport a acestor mărfuri sau pentru transportul lor.

Când, în conformitate cu dispoziţiile prezentei convenţii, este pusă în sarcina transportatorului o despăgubire pentru pierderea totală sau parţială a mărfii, această despăgubire este calculată după valoarea mărfii la locul şi momentul primirii acesteia pentru transport.

Valoarea mărfii este determinată pe baza cursului bursei sau, în lipsa acestuia, pe baza preţului curent al pieţei sau, în lipsa amîndurora, pe baza valorii uzuale a mărfurilor de acelaşi fel şi de aceeaşi calitate.

Cuantumul despăgubirii nu poate depăşi 25 franci pentru un kilogram de grutate brută lipsă. Prin franc se înţelege francul-aur, cu greutatea de 10/31 grame şi conţinut de finanţe de 0,900.

Se restituie taxa de transport, taxele vamale şi alte cheltuieli ivite cu ocazia transportului mărfii, în totalitate în caz de pierdere totală şi proporţional în caz de pierdere parţială; alte daune-interese pentru pierdere nu sunt datorate.

În caz de întîrziere, dacă cel drept face dovada că din această întîrziere a rezultat un prejudiciu, transportatorul este ţinut să plătească daune care nu pot depăşi preţul transportului.

În caz de avariere, transportatorul plăteşte contravaloarea deprecierii mărfii, calculată pe baza valorii stabilite, despăgubirea nu poate să depăşească:

a) dacă totalul expediţiei este depreciat prin avarie, suma care ar fi trebuit plătită în caz de pierdere totală;
b) dacă numai o parte a expediţiei a fost depreciată prin avarie, suma care ar trebui plătită în caz de pierdere a părţii depreciate.

Expeditorul poate fixa, făcând menţiunea respectivă în scrisoarea de trăsură şi contra plăţii unui supliment de preţ stabilit de preţ stabilit convenit, suma care prezintă un interes special la elibeare, pentru cazul unei piederi sau avarii şi pentru cazul depăşirii termenului convenit.

În cazul în care pierderea, avaria sau întîrzierea survenită în cursul unui transport supus prezentei convenţii, pot da loc unei reclamaţii extracontractuale, transportatorul se poate prevala de dispoziţiile prezentei convenţii care exclude răspunderea sa sau care determină ori limitează despăgubirile datorate.

4. Reclamaţii şi acţiuni

Dacă destinatarul a primit marfa fără să fi constatat starea ei în contradictoriu cu transportatorul sau dacă cel mai tîrziu în momentul eliberării, cînd este vorba de pierderi ori avarii aparente, sau în termen de 7 zile de la data eliberării în afară de duminici şi sărbători legale, cînd este vorba de pierderi sau avarii neaparente, nu a făcut rezerve transportatorului, indicînd natura generală a pierderii sau avariei, se prezumă, pînă la proba contrarie, că a primit marfa în starea descrisă în scrisoarea

de trăsură. Rezervele arătate mai sus trebuie să fie făcute în scris dacă este vorba de pierderi sau de avarii neaparente.

Dacă starea mărfii a fost constatată în mod contracdictoriu de către destinatar şi transportator, dovada contrarie rezultatului acestei constatări nu poate fi făcută decît dacă este vorba de piederi sau avarii neaparente şi dacă destinatarul a adresat rezervele sale în scris transportatorului în termen de 6 zile, în afara duminicilor şi a sărbătorilor legale, de la data acestei constatări.

O depăşire a termenului de eliberare poate da loc la despăgubiri numai dacă a fost adresată o rezervă în scris, în termen de 21 de zile de la data punerii mărfii la dispoziţia destinatarului.

Data eliberării sau, după caz cea a constatării sau cea apunerii mărfii la dispoziţie ne se include în termenele prevăzute în prezentul articol.

Transportatorul şi destinatarul trebuie să-şi acorde în mod reciproc toate înlesnirile rezonabile pentru constatările şi verificările necesare.

Pentru toate litigiile decurgând din transporturile supuse prezentei convenţii, reclamantul poate să sesizeze, în afara organelor de jurisdicţie ale ţărilor contractante, desemnate de comun acord de către părţi, organele de jurisdicţie din ţara pe teritoriul căreia:

a) se află reşedinţa obişnuită a pîrîtului, sediul său principal sau sucursala ori agenţia prin intermediul căreia contractul de transport a fost încheiat; sau
b) este situat locul preluării mărfurilor sau a celui prevăzut pentru eliberarea mărfurilor, şi nu poate sesiza decît aceste organe de jurisdicţie

acţiunile derivînd din transporturile supuse prezentei convenţii se prescriu în termen de un an. Totuşi, în caz de dol sau de cuplă considerată de legea ţării căreia îi aparţine organul de jurisdicţie sesizat ca echivalentă cu dolul, termenul de prescripţie este de trei ani. Termenul de prescripţie curge:

a) În caz de pierdere parţială, de avarie sau întîrziere, din ziua în care marfa a fost eliberată;
b) În caz de pierdere totală, începînd de la a trezecea zi după expirarea termenului convenit sau, dacă nu a fost convenit nici un termen, începînd de la a şaizecea zi de la primirea mărfii de către transportator;
c) În toate celelalte cazuri, începînd de la expirarea unui termen de trei luni de la data încheierii contractului de transport.

În ziua indicată ma sus ca punct de plecare al prescripţiei nu este cuprinsă în termen.

O reclamaţie scrisă suspendă prescripţia pînă în ziua în care transportatorul respinge reclamaţia în scris şi restituie documentele care erau anexate. În caz de acceptare parţială a reclamaţiei, prescripţia nu-şi reia cursul său decît pentru partea

din reclamaţie care rămîne litigioasă. Dovada primirii reclamaţiei sau a răspunsului sau a răspunsului şi a restituirii documentelor cade în sarcina părţii care invocă acest fapt. Reclamaţiile ulterioare avînd acelaşi obiect nu suspendă prescripţia.

5. Dispoziţii referitoare la transportatorul efectuat de transportatori succesivi.

Dacă un transport care face obiectul unui contract unic este executat în mod succesiv de către mai mulţi transportatori rutieri, fiecare dintre aceştia îşi asumă răspunderea executării transportului total, transportatorul al doilea şi fiecare dintre transportatorii următori devenind, prin primirea de către ei a mărfii şi a scrisorii de trăsură, părţi la contract, în condiţiile prevăzute în scrisoarea de trăsură.

Transportatorul care preia marfa de la transportatorul precedent îi remite acestuia o confirmare de primire datată şi semnată.

Atât timp cît nu este vorba de o cerere reconvenţională sau de o excepţie formulată în faţa unei instanţe, referitoare la o acţiune întemeiată pe acelaşi contract de transport, acţiunea privind răspunderea pentru pierderi, avarie sau întîrziere nu poate fi îndreptată decît împotriva primului transportator, ultimului transportator sau transportatorului care a executat partea din transport pe parcursull căruia s-a produs faptul care a cauzat pierderea, avaria sau întîrzierea: acţiunea poate fi îndreptată în acelaşi timp împotriva mai multora dintre aceşti transportatori.

Transportatorul care a plătit despăgubiri în conformitate cu dispoziţiile prezentei convenţii are dreptul de regres, pentru suma plătită, împreună cu dobânzile şi cheltuielile suportate, contra transportatorilor care au participat la executarea contractului de transport conform dispoziţiilor următoare:

a) transportatorul prin faţa căruia s-a produs paguba trebuie să suporte singur despăgubirea plătită de el sau de un alt transportator;
b) dacă paguba s-a produs în faţa a doi sau a mai multor transportatori, fiecare dintre ei trebuie să plătescă o sumă proporţională cu partea sa de răspundere; dacă evaluarea părţilor de răspundere este imposibilă, fiecare dintre ei este răspunzător proporţional cu partea de remunerare a transportului care îi revine;
c) dacă nu se poate stabili care dintre transportatori răspunde pentru pagubă, despăgubirea se repartizează între toţi transportatorii, în proporţia cotei parte a costului transportului.

Scrisoare de trasută CMR complectată la transportul mărfurilor periculoase

1 Отправитель (наименование, адрес, страна) / Absender (Name, Anschrift, Land)	Международная товарно-транспортная накладная / Internationaler Frachtbrief — CMR Nr. 037558
Germania	Данная перевозка, несмотря ни на какие прочие договоры, осуществляется в соответствии с условиями Конвенции о договоре международной дорожной перевозки грузов (КДПГ) / Diese Beförderung unterliegt trotz einer gegenteiligen Abmachung den Bestimmungen des Übereinkommens über den Beförderungsvertrag im intern. Straßengüterverkehr (CMR)
Academia Transporturi	
Am Goldenen Feld 19	
95326 Culmbah	
Tel(09221)730-0, fax (09221)766-98	
2 Получатель (наименование, адрес, страна) / Empfänger (Name, Anschrift, Land)	16 Перевозчик (наименование, адрес, страна) / Frachtführer (Name, Anschrift, Land)
Il CIPTI,	Bertontrans SRL
Moldova, MD 2028, Chișinău	Moldova, MD 2050, Chișinău
str. Vlad Țepeș, 1	Stăuceni, str.Ciorescu, 1
Tel/fax (0373 22) 601310	Tel. (0373)69122015
3 Место разгрузки груза / Auslieferungsort des Gutes	17 Последующий перевозчик (наименование, адрес, страна) / Nachfolgende Frachtführer (Name, Anschrift, Land)
Место/Ort Chișinău, str. Vlad Țepeș, 1	
Страна/Land Moldova	
4 Место и дата погрузки груза / Ort und Tag Übernahme des Gutes	
Место/Ort Am Golden Feld 19	
Страна/Land Germania	18 Оговорки и замечания перевозчика / Vorbehalte und Bemerkungen der Frachtführer
Дата/Datum 05.10.18	
5 Прилагаемые документы / Beigefügte Dokumente	
Factura, Certificatul calității, Certificat de proveniență	

6 Знаки и номера / Kennzeichen und Nummern	7 Количество мест / Anzahl der Packstücke	8 Род упаковки / Art der Verpackung	9 Наименование груза / Bezeichnung des Gutes	10 Статист № / Statistik-Nr.	11 Вес брутто, кг / Bruttogew., kg	12 Объём, м³ / Umfang m³
	320	Lăzi 50 kg			16000	72
UN 0336, ARTIFICII DE DIVERTISMENT, 1.4G,(E)					7000	
UN 0336, FIREWORKS, 1.4G,(E)					Net	
Clasificarea obiectelor pirotehnice de către autoritatea competentă D,					explosive	
nr. de clasificare al obiectului piritehnic – D/BAM0373					mass	
Classification of fireworks by competent authority of D with						
the firework reference – D/BAM						

Класс / Klasse	Цифра / Ziffer	Буква / Buchstabe	ДОПОГ
1	1.4	G	ADR

13 Указания отправителя (таможенные и прочие обработки) / Anweisungen des Absenders (Zoll- Und sonstige amtliche Bearbeitung)	19 Подлежит оплате / Zu zahlen vom:	Отправитель / Absender	Валюта / Währung	Получатель / Empfänger
Contractul Nr.D/14/KON-MOLD/07, DO. 14.09.18	Сумма / Fracht			
	Скидка			

Documente –anexe la scrisoarea de trasură CMR

INVOICE / FACTURE / СЧЕТ

EXPORTATEUR / SELLER / ПРОДАВЕЦ

ООО "НАВЕЛИНА" Ф/К 1002600004513
УЛ. СПРЫНЧЕНОАЯ, 1/1
Г. КИШИНЕВ, Р. МОЛДОВА

№ FACTURE / INVOICE № / № СЧЕТА: 3

DATE FACTURE / INVOICE DATE / ДАТА СЧЕТА: 27.05.04

CONTRACT № / КОНТРАКТ №: 2/02 от 05.02.04

AUTRES REFERENCES / OTHER REFERENCES / ДРУГИЕ СПРАВКИ: 1

LICENCE D'EXPORT / EXPORT LICENCE / ЭКСПОРТНАЯ ЛИЦЕНЗИЯ

VALIDITE / VALIDITY / ЗАКОННОСТЬ

DESTINATARE / CONSIGNEE / АДРЕСАТ

ООО "МИТТРЕЙД"
РОССИЯ, Г. МОСКВА
ТРЕХПРУДНЫЙ ПЕР., Д. 11-13, СТР. 1

ACHETEUR / BUYER / ПОКУПАТЕЛЬ

ООО "МИТТРЕЙД"
РОССИЯ, Г. МОСКВА
ТРЕХПРУДНЫЙ ПЕР., Д. 11-13, СТР. 1

NOTIFIER A / NOTIFY / РЕГИСТРАЦИЯ

BANQUE DU VENDEUR / SELLER'S BANK / БАНК ПРОДАВЦА

АКБ "МОЛДИНДКОНБАНК" Г. КИШИНЕВ

PAYS D'ORIGINE / COUNTRY of ORIGIN / СТРАНА: МОЛДОВА

№ GUICHET BANQUE / BANK COUNTER № / № РАСЧЕТНОГО СЧЕТА БАНКА: 22241097055 05

MODE DE TRANSPORT / MODE OF TRANSPORT / ВИД ТРАНСПОРТИРОВАНИЯ: CBC 254 / CAE 702

DATE DE L'EXPEDITION / DATE OF DESPATCH / ДАТА ОТПРАВКИ: 27.05.04

CONDITIONS DE VENTE (INCOTERMS) / TERMS OF SALE / СРОК ПРОДАЖИ: CPT - МОСКВА

MOYEN DE TRANSPORT SUIVANT / MEANS OF TRANSPORT / ВИД ТРАНСПОРТА: AUTO

LIEU D'EXPEDITION / PLACE OF DESPATCH / МЕСТО ОТПРАВКИ: ОРХЕЙ

CONDITIONS DE PAIEMENT / TERMS OF PAYEMENT / СРОК ПЛАТЕЖА

MONNAIE PAIEMENT / CURRENCY OF PAYEMENT / ВАЛЮТА ПЛАТЕЖА: РОСС. РУБ

№ DOCUMENT DE TRANSPORT / TRANSPORT DOCUMENT № / ТРАНСПОРТНЫЙ ДОКУМЕНТ №: 001774

LIEU DE CHARGEMENT / PLACE OF LOADING / МЕСТО ЗАГРУЗКИ: ОРХЕЙ

LIEU DE DECHARGEMENT / PLACE OF DISCHARGE / МЕСТО РАЗГРУЗКИ: МОСКВА

LIEU DE DESTINATION / TRANSBORDEMENTS / PLACE OF DESTINATION / МЕСТО НАЗНАЧЕНИЯ: МОСКВА

DESIGNATION DES ARTICLES (EN CODE ET / OU EN CLAIR) / DESCRIPTION OF GOODS (IN CODE AND / OR IN FULL) / ОПИСАНИЕ МАТЕРИАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ (КОДОМ И / ИЛИ С РАСШИФРОВКОЙ)	POIDS NET / KG / NET WEIGHT / ВЕС НЕТТО КГ	QUANTITE U/M / QUANTITY / КОЛИЧЕСТВО	PRIX UNITAIRE / UNIT PRICE / ЦЕНА ЕДИНИЦЫ росс. Руб.	TOTAL AMOUNT / СУММА росс. Руб.
1 ГОВЯДИНА БЕСКОСТНАЯ БЛОЧНАЯ В/СОРТ	5 000		40, 10	200 500
2 ГОВЯДИНА БЕСКОСТНАЯ БЛОЧНАЯ 1-й СОРТ	10 500		38, 88	408 240
3 ГОВЯДИНА БЕСКОСТНАЯ БЛОЧНАЯ 2-й СОРТ	4 500		37, 36	168 120

EMBALAGE / PACKING / УПАКОВКА: БЛОКИ В П/ЭТИЛЕНЕ

FRET / FREIGHT / ФРАХТ

AUTRES COUTS / OTHER COSTS / ДРУГИЕ ПЛАТЫ

ASSURANCE / INSURANCE / СТРАХОВАНИЕ

MONTANT TOT. / TOT. AMOUNT / ВСЕГО КОЛИЧЕСТВО

TOT. FRAIS / TOT. CHARGES / ВСЕГО ГРУЗА: 20 000 кг.

TOT. DEDUCT. / TOT. DEDUCT. / ВСЕГО УДЕРЖАНО

DEDUCTIONS / DEDUCTIONS / УДЕРЖАНИЯ

TOTAL A PAYER / TOTAL TO PAY / ИТОГО К ОПЛАТЕ: РОСС. РУБ 776 860

CLAUSES PARTICULIERES - VISAS / SPECIAL INFORMATION - VISAS / ОСОБАЯ ИНФОРМАЦИЯ - ВИЗА

LIEU D'ETABLISSEMENT / PLACE OF ISSUE / МЕСТО ДОСТАВКИ

NOM / NAME / ИМЯ

TEL / TEL / ТЕЛ.

P / EXT / ИНДЕКС

SIGNATURE / SIGNATURE / ПОДПИСЬ

CERTIFICAT DE ORIGINE A MĂRFURILOR RM

1. Exportator (denumirea, adresa completă, țara) HELIX MOL SRL (Belgia),c/f13549014 mun.Chisinau, str. Academiei 8/1, R.Moldova	CERTIFICAT nr. 0076014
2. Destinatar (denumirea, adresa completă, țara) SC POMAROM SRL Alba Iulia str.Livezii 41 Romania	3. Emis în țara Republica Moldova
4. Informații privind transportul Transport rutier	5. Observații ale autorităților competente

6. Nr. crt.	7. Marcarea coletelor	8. Numărul și natura ambalajelor Denumirea mărfurilor	9. Criteriul de origine*	10. Greutatea brută sau alte unități de măsură	11. Numărul și data facturilor
1	1550 lazi	Melci de vita de vie vii 15400 kg	P Moldova	18195/ 005 din 15400 07.06. 2004	

12. Viza Prin prezenta se confirmă veridicitatea declarației exportatorului Camera de Comert si Industrie a Republicii Moldova MD-2004, or.Chisinau, Bd.Stefan cel Mare,121 Directorul Directie G.Rotaru 07-06-2004 Locul, data, semnătura și ștampila autorităților competente	13. Declarația exportatorului Subsemnatul confirm că mărfurile declarate mai sus corespund condițiilor cerute pentru obținerea certificatului Locul Chsinau Data 07-06-2004 Semnătura și ștampila

* Criterii de origine convenite
În căsuța 9 criteriul de origine se completează cu:
— Litera P — pentru produsele total obținute în țara de origine
— Litera W — urmată de primele 4 cifre ale poziției tarifare pentru produsele suficient transformate pentru a beneficia de tratament preferențial

Achitat

DIRECȚIA GENERALĂ MEDICINĂ VETERINARĂ
CU INSPECTORATUL VETERINAR DE STAT
MINISTERUL AGRICULTURII ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE
AL REPUBLICII MOLDOVA
TEL./FAX: / 373 22/ 21-01-58; 21-01-57; 21-05-13; 21-01-56

AVIZ SANITAR VETERINAR DE IMPORT-EXPORT

Nr. 2000/05-24-22-c din 24.05.2004

În baza solicitării nr. _____ din 24.05.2004

formulată SRL "Navelina" mun. Chișinău Kod F.1002600004513

DIRECȚIA GENERALĂ MEDICINĂ VETERINARĂ CU INSPECTORATUL VETERINAR DE STAT ACORDĂ AVIZ SANITAR VETERINAR DE IMPORT-EXPORT, valabil pînă la 04.06.2004

1. IDENTIFICAREA PRODUSELOR /MATERIEI PRIME/ ȘI CANTITATEA

(0202) Carne bovine dezosată în bloc –20tone

2. ORIGINEA PRODUSELOR /MATERIEI PRIME/:

ȚARA Moldova

EXPORTATOR SRL "Navelina" Chișinău

UNITATEA PRODUCĂTOARE *SRL "Ardic-Piatra" Orhei*

3. DESTINAȚIA PRODUSELOR

ȚARA Rusia

PUNCT DE FRONTIERĂ ~~INTRARE~~/IEȘIRE Tudora

IMPORTATOR SRL "MITTREID" Rusia, Moscova

UNITATEA DE DEPOZITARE Rusia,Moscova

4. TRANZIT COORDONAT

Cu DMV R Ucraina nr. 15-2-1-u/ 1162 din 24.05.2004

INSPECTOR PRINCIPAL
VETERINAR DE STAT

Dumitru ERHAN

Întocmit

INSPECTORATUL GENERAL DE STAT
PENTRU CARANTINĂ FITOSANITARĂ
AL REPUBLICII MOLDOVA

ГЛАВНАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ
ИНСПЕКЦИЯ ПО ФИТОСАНИТАРНОМУ
КАРАНТИНУ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

GENERAL STATE INSPECTION
FOR PHITOSANITARY QUARANTINE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

CERTIFICAT FITOSANITAR
ФИТОСАНИТАРНЫЙ СЕРТИФИКАТ
PHYTOSANITARY CERTIFICATE

№ 0086875

Organizația pentru carantină fitosanitară (țara)
Организация по фитосанитарному карантину (страна)
Moldova

Descrierea încărcăturii
Описание груза
Description of consignment

Экспортер и его адрес / Name and address of exporter: SRL"Sponador",Chisinau

Получатель и его адрес / Declared name and address of consignee: Selzberg,Austria,Firma"Techno Projekt"GmbH

Количество мест и описание упаковки / Number and description of packages: 400 sacks

Маркировка (отличительные знаки) / Distinguishing marks:

Место происхождения / Place of origin: Ukraine

Способ транспортировки / Declared means of conveyance: truck CGE 998/CAL 991

Пункт ввоза / Declared point of entry: Austria

Наименование продукции и ее количество / Name of produce and quantity declared: Mustard seeds-20000 kg.

Ботаническое название растений / Botanical name of plants: -

Настоящим удостоверяется, что растения или растительная продукция, описанная выше, были обследованы в соответствии с существующими методиками и правилами и признаны свободными от карантинных и других, причиняющих ущерб, вредителей и что они отвечают фитосанитарным правилам страны-импортера.

This is to certify that the plants or plant products described above have been inspected according to appropriate prosedures and are considered to be free from quarantine pests, and practically free from other injuricus pests, and that they are considered to conform with the current phytosanitary regulations of the importing country.

Обеззараживание
Disinfectation and or disinfection treatment

Дата / Date: _____ Способ обработки / Treatment: _____

Химикат и его концентрация / Chemical (active ingredient): _____

Экспозиция и температура / Additional information: _____

Дополнительная декларация: / Additional declaration:

Free from quarantine pests

Место выдачи / Place of issue: Chisinau

Штамп организации / Stamp of organisation

Фамилия Государственного инспектора / Name of authorized officer: _____

Дата с / Date: 6.02.2002 до 6.03.2002 Подпись / Signature: _____

Ministerul Agriculturii şi Alimentaţiei a Republicii Moldova.

Centrul Republican de diagnostică veterinară
277051 or. Chişinău str. Murelor 3,
tel.: 74-29-08, 74-25-00

Secţia radiologică acreditata de CSM Moldova

Atestatul Nr. CNOO 410028
" 10 decembrie 1998

CERTIFICAT
de control radiometric

N 44 a Data 07.06.2004

1. Producţie verificată Melci de vita de vie vii
15750 (cincisprezece mii sapte sute cincizeci) kg

2. Furnizorul, data expedierii **SRL HELIX-MOL**
Chisinau

3. Data controlului 04.06.2004

4. Metoda de control gamaspectrometria

5. Rezultatul radioactivitatea pe $^{134,137}Cs$ a probei
nu depaseste 3 Bq/kg

6. Concluzii din punct de vedere radioactiv toata partida
de melci de vita de vie vii poate fi folosita
fara limitari

Directorul V. Nartea

SEMNĂTURILE

Seful sectiei de radiologie S. Sirco

ÎNTREBĂRI PENTRU AUTOEVALUARE

1. În care situație nu se aplică prevederile Convenției CMR?
Răspuns corect: La transportul efectelor de strămutare (mobilier și bunuri personale la mutare)
2. Care este condiția obligatorie legată de statele de origine și de destinație pentru ca un transport rutier să intre sub incidența Convenției CMR?
Răspuns corect: Locul primirii și cel de eliberare a mărfii să fie în țări diferite, din care cel puțin una este stat contractant.
3. Care este destinația și cui aparțin foile din scrisoarea CMR?
Răspuns corect: Foaia 1 (culoare roșie/roz): Are ca destinație **Expeditorul**. Aceasta rămâne la locul de încărcare ca dovadă că transportatorul a preluat mărfurile în cantitatea și starea menționate.
Foaia 2 (culoare albastră): Are ca destinație **Destinatarul**. Această foaie însoțește marfa pe tot parcursul traseului rutier și îi este înmânată clientului la destinație, împreună cu produsele.
Foaia 3 (culoare verde): Are ca destinație **Transportatorul**. Foaia rămâne la șofer (compania de transport) după ce a fost semnată și ștampilată de către destinatar la descărcare, servind drept dovadă absolută a livrării corecte și bază pentru facturare.
Foaia 4 (culoare negră/galbenă). Aceasta este destinată **administrației, autorităților vamale sau caselor de expediții** pentru proceduri administrative secundare.
4. Conform Convenției CMR care sunt pozițiile (rubricile) complectate de expeditor?
Răspuns corect: Expeditorul mărfii răspunde de completarea rubricilor (pozițiilor) de la 1 la 15, precum și a rubricii 22 (semnătura și ștampila sa)**.**
5. Conform Convenției CMR care sunt pozițiile (rubricile) complectate de transportator?
Răspuns corect: Transportatorul completează în mod obligatoriu pozițiile (rubricile) destinate identificării vehiculului, preluării mărfii, rezervelor și confirmării transportului. Acestea sunt pozițiile 16, 17, 18, 19, 23 și 25.
6. Până în ce moment are expeditorul dreptul de dispoziție asupra mărfii (să oprească transportul sau să schimbe destinatarul)?
Răspuns corect: Până în momentul în care al doilea exemplar al scrisorii de trăsură este remis destinatarului.
7. Ce condiție obligatorie trebuie să îndeplinească expeditorul pentru a-și putea exercita dreptul de dispoziție și a da noi instrucțiuni?
Răspuns corect: Să prezinte primul exemplar al scrisorii de trăsură, pe care sunt înscrise noile instrucțiuni, și să despăgubească transportatorul pentru cheltuieli.

8. În ce condiție poate aparține dreptul de dispoziție destinatarului încă din momentul întocmirii scrisorii de trăsură?
Răspuns corect: Dacă expeditorul face o mențiune în acest sens pe scrisoarea de trăsură.
9. Ce drept are transportatorul în legătură cu cheltuielile generate de solicitarea sau executarea instrucțiunilor persoanei care dispune de marfă?
Răspuns corect: Are dreptul la rambursarea cheltuielilor, cu condiția ca acestea să nu fie consecința culpei sale.
10. Ce acțiune poate efectua imediat transportatorul, în contul persoanei care dispune de marfă, dacă executarea contractului devine imposibilă înainte de sosirea la destinație?
Răspuns corect: Să descarce imediat marfa, asumându-și păstrarea ei sau încredințând-o unui terț ales judicios.
11. În ce situație specială are transportatorul dreptul să procedeze la vânzarea mărfii fără să mai aștepte instrucțiuni?
Răspuns corect: Când natura perisabilă sau starea mărfii o justifică ori când cheltuielile de păstrare sunt disproporționate față de valoarea mărfii.
12. În care caz transportatorul este exonerat de răspundere pentru pierderea, avarierea sau întârzierea mărfii?
Răspuns corect: Când cauza a fost o culpă a persoanei care are dreptul să dispună de marfă sau un viciu propriu al mărfii.
13. Dacă marfa este transportată cu un vehicul descoperit, fără prelată, și suferă deteriorări, în ce condiție este transportatorul scutit de răspundere?
Răspuns corect: Dacă folosirea vehiculului fără prelată a fost convenită în mod expres și menționată în scrisoarea de transport.
14. Cine poartă răspunderea pentru avarierea mărfii dacă aceasta s-a produs în timpul operațiunilor de manipulare, stivuire sau descărcare?
Răspuns corect: Expeditorul sau destinatarul (ori persoanele care acționează în contul lor), dacă aceștia au efectuat operațiunile respective.
15. După câte zile de la expirarea unui termen convenit poate cel în drept să considere marfa pierdută, fără a prezenta alte dovezi?
Răspuns corect: În termen de 30 de zile de la expirarea termenului convenit.
16. Dacă părțile nu au convenit un termen de livrare, în ce termen de la primirea mărfii de către transportator poate fi considerată aceasta ca fiind pierdută?
Răspuns corect: În termen de 60 de zile de la primirea mărfii de către transportator.

17. În ce interval de timp de la plata despăgubirii poate solicita în scris cel în drept să fie încunoștințat imediat în cazul în care marfa ar fi găsită?
Răspuns corect: În cursul anului care urmează plății despăgubirii.
18. Cum se calculează valoarea mărfii atunci când transportatorul este obligat să achite o despăgubire pentru pierderea totală sau parțială a acesteia?
Răspuns corect: După valoarea mărfii la locul și momentul primirii acesteia pentru transport.
19. Care este limita maximă a daunelor pe care transportatorul este obligat să le plătească în caz de întârziere, dacă cel în drept dovedește că a suferit un prejudiciu?
Răspuns corect: Daunele nu pot depăși prețul transportului.
20. În ce termen trebuie destinatarul să transmită în scris rezervele pentru pierderi sau avarii neaparente (ascunse) pentru a evita prezumția că marfa a fost primită în stare bună?
Răspuns corect: În termen de 7 zile de la data eliberării, în afară de duminici și sărbători legale.
21. Care este termenul obligatoriu în care trebuie transmisă o rezervă în scris pentru ca o depășire a termenului de eliberare (întârziere) să poată da dreptul la despăgubiri?
Răspuns corect: În termen de 21 de zile de la data punerii mărfii la dispoziția destinatarului.
22. Dacă starea mărfii a fost constatată în mod contradictoriu (împreună) de destinatar și transportator, în ce termen și sub ce formă mai poate face destinatarul dovada contrară pentru avariile neaparente?
Răspuns corect: În scris, în termen de 6 zile (în afara duminicilor și sărbătorilor legale) de la data acelei constatări.
23. Împotriva căror transportatori poate fi îndreptată o acțiune privind răspunderea pentru pierderi, avarie sau întârziere, în cazul unui transport executat succesiv?
Răspuns corect: Împotriva primului transportator, a ultimului transportator sau a celui care a executat partea de transport unde s-a produs faptul generator (ori împotriva mai multora dintre aceștia în același timp).
24. Cum se repartizează despăgubirea între transportatorii succesivi dacă s-a produs o pagubă, dar nu se poate stabili care dintre ei este responsabil pentru aceasta?
Răspuns corect: Despăgubirea se repartizează între toți transportatorii, în proporția cotei-parte din costul transportului.

25. În ce condiții și ce anume poate pretinde un transportator prin exercitarea dreptului de regres împotriva celorlalți transportatori care au participat la executarea contractului?

Răspuns corect: După ce a plătit despăgubiri conform convenției, are dreptul la recuperarea sumei plătite, împreună cu dobânzile și cheltuielile suportate.

Studii de caz – Conventia CMR

I. Domeniul de aplicare și validitatea contractului

Studiu de caz 1. Transportul unui lot de mobilă din Chișinău în Ucraina (Efecte de strămutare)

Situația: O familie apelează la un transportator din RM pentru a-și muta mobilierul și bunurile personale din Chișinău la Odesa (Ucraina). Pe drum, din cauza unei manevre bruște, o parte din mobilier se deteriorează. Proprietarul solicită despăgubiri invocând plafoanele din Convenția CMR.

Problema: Se aplică Convenția CMR ?

Soluție: Nu. Conform Convenției CMR nu se aplică în mod expres transporturilor efectelor de strămutare. Cazul va fi reglementat de legislația națională (Codul transporturilor rutiere al RM etc.).

Studiu de caz 2. Pierderea scrisorii de trăsură pe traseul Germania - Republica Moldova

Situația: Compania „Bertontrans SRL" preia un lot de artificii din Germania. Pe traseu, șoferul pierde exemplarele fizice ale scrisorii de trăsură CMR. Importatorul din Chișinău refuză plata transportului, susținând că contractul a devenit nul odată cu pierderea documentului.

Problema: Ce efect are pierderea scrisorii CMR asupra contractului ?

Soluție: Absența, neregularitatea sau pierderea scrisorii de trăsură nu afectează nici existența, nici valabilitatea contractului de transport, care rămâne supus dispozițiilor Convenției.

II. Completarea rubricilor, rezerve și probe.

Studiu de caz 3. Paleți preluați în folie neagră (Imposibilitatea verificării)

Situația: Un transportator preia 400 de saci de muștar din Ucraina. Sacii sunt ambalați strâns pe paleți înfășurați în folie opacă. Șoferul nu poate număra fizic sacii. La destinație în Austria, vama constată lipsa a 20 de saci.

Problema: Cum se apără transportatorul dacă nu a înscris rezerve?

Soluție: În absența rezervelor în rubrica 18, există prezumția că marfa era conformă. Totuși, transportatorul ar fi trebuit să treacă în rubrica 18 că „verificarea numărului de locuri a fost imposibilă deoarece încărcarea s-a făcut de expeditor/marfa e ambalată în folie".

Studiu de caz 4. Ambalaj defectuos semnalat la încărcare.

Situația: La încărcarea unui lot de carne de vită în polietilenă din Chișinău către Moscova, șoferul observă că o parte din sacii de polietilenă sunt rupți. El trece mențiunea „Ambalaj demolat/necorespunzător" în rubrica 18. La Moscova, carnea respectivă ajunge depreciată din cauza expunerii.

Problema: Cine poartă răspunderea pentru degradarea mărfii ?

Soluție: Expeditorul este răspunzător pentru daunele cauzate de defectuozitatea ambalajului. Deoarece transportatorul a identificat defectul și a înscris rezervele motivate în CMR, el este exonerat de răspundere.

Studiu de caz 5. Semnarea și ștampilarea documentelor la destinație.

Situația: Compania „Bertontrans SRL" descarcă marfa la destinația din Chișinău. Destinatarul preia bunurile, dar refuză să aplice ștampila pe exemplarele 3, 4 și 5 ale scrisorii CMR, semnând doar de mână. Transportatorul nu poate demonstra finalizarea transportului în fața asociației AITA.

Problema: Este obligatorie ștampila destinatarului?

Soluție: Da, semnătura și ștampila destinatarului sunt obligatorii pentru exemplarele 3, 4 și 5 ale scrisorii de trăsură CMR pentru a confirma de facto preluarea și finalizarea transportului.

III. Dreptul de dispoziție asupra mărfii.

Studiu de caz 6. Schimbarea destinatarului pe traseu de către exportatorul moldovean.

Situația: Compania „Helix Mol SRL" trimite un lot de melci vii către „Pomarom SRL" în România. În timp ce camionul se află în vama Leușeni, exportatorul din RM află că cumpărătorul român nu a achitat marfa și ordonă transportatorului să livreze melcii unui alt cumpărător din Iași.

Problema: Până în ce moment poate expeditorul să schimbe instrucțiunile ?

Soluție: Expeditorul are dreptul de dispoziție până în momentul în care al doilea exemplar al scrisorii de trăsură este remis destinatarului inițial. Modificarea este legală dacă expeditorul prezintă primul exemplar al CMR-ului cu noile instrucțiuni scrise.

Studiu de caz 7. Solicitarea returnării mărfii fără prezentarea primului exemplar CMR.

Situația: Un expeditor din Chișinău îi cere telefonic șoferului aflat pe drum spre Ucraina să întoarcă camionul cu marfă înapoi la fabrică. Șoferul se conformează, dar ulterior este dat în judecată de destinatarul din Ucraina pentru nelivrare.

Problema: Cine este vinovat de prejudiciu ?

Soluție: Transportatorul este răspunzător. El nu trebuia să execute instrucțiunile fără să fi cerut în mod expres prezentarea primului exemplar al scrisorii de trăsură CMR pe care să fie înscrise noile ordine.

Studiu de caz 8. Transmiterea dreptului de dispoziție către destinatar.

Situația: În scrisoarea CMR întocmită la Chișinău, expeditorul face o mențiune specială prin care oferă dreptul de dispoziție destinatarului din Moscova încă de la plecare. Pe drum, destinatarul cere transportatorului să devieze ruta către un depozit secundar din Bryansk. Speriat, expeditorul inițial încearcă să anuleze ordinul.

Problema: Al cui ordin prevalează ?

Soluție: Ordinul destinatarului prevalează, deoarece dreptul de dispoziție îi aparține din momentul întocmirii scrisorii de trăsură, ca urmare a mențiunii exprese făcute de expeditor.

IV. Impedimente la transport și livrare.

Studiu de caz 9. Refuzul primirii mărfii perisabile la destinație

Situația: Un autocamion cu carne de vită dezosată ajunge în Rusia, dar destinatarul refuză să preia marfa din motive comerciale. Camionul rămâne în terminalul vamal, iar temperatura exterioară ridicată riscă să altereze marfa. Transportatorul nu primește instrucțiuni de la expeditor în timp util.

Problema: Ce acțiuni legale poate întreprinde transportatorul ?

Soluție: Fiind vorba de o marfă perisabilă, transportatorul poate să procedeze direct la vânzarea mărfii fără să mai aștepte instrucțiuni, salvând valoarea acesteia. Suma obținută, minus cheltuielile, va fi pusă la dispoziția persoanei cu drept de dispoziție.

Studiu de caz 10. Descărcarea mărfii într-un depozit terț din cauza imposibilității livrării.

Situația: Un transport de mărfuri generale din Germania către RM nu poate fi finalizat deoarece depozitul destinatarului din Chișinău a fost sigilat de organele fiscale. Șoferul blochează camionul timp de 4 zile în așteptarea unui răspuns de la expeditor.

Problema: Cum își poate elibera transportatorul autovehiculul ?

Soluție: Transportatorul are dreptul să descarce imediat marfa într-un depozit terț în contul persoanei care dispune de ea. După această descărcare, transportul se consideră terminat, iar transportatorul este exonerat de riscuri, cu condiția alegerii judicioase a terțului.

V. Răspunderea și exonerarea transportatorului.

Studiu de caz 11. Transportarea mărfurilor în semiremorcă fără prelată.

Situația: Un lot de utilaje industriale este transportat din RM în România într-un vehicul descoperit, fără prelată. În timpul transportului plouă torențial, iar componentele electrice ruginesc. Expeditorul cere despăgubiri.

Problema: Răspunde transportatorul pentru daunele cauzate de intemperii?

Soluție: Transportatorul este exonerat de răspundere dacă folosirea vehiculului descoperit a fost convenită în mod expres și menționată în scrisoarea de transport CMR.

Studiu de caz 12. Manipularea defectuoasă a mărfii de către personalul expeditorului.

Situația: Încărcarea a 400 de saci de muștar în camion este efectuată în totalitate de muncitorii expeditorului din Ucraina. În timpul drumului, sacii stivuiți greșit se prăbușesc unii peste alții și se sparg.

Problema: Cine este responsabil pentru pierderi ?

Soluție: Transportatorul este exonerat de răspundere deoarece stivuirea și încărcarea au fost executate de către expeditor (fapt care poate fi menționat și la rubrica 18).

Studiu de caz 13. Marfă confiscată din cauza documentelor fitosanitare insuficiente.

Situația: Un transport de melci din Republica Moldova este oprit la frontiera UE. Autoritățile vamale resping transportul și distrug marfa deoarece Certificatul fitosanitar/veterinar atașat de expeditor era expirat sau incomplet.

Problema: Cine suportă prejudiciul pierderii mărfii ?

Soluție: Expeditorul este răspunzător față de transportator pentru toate daunele rezultate din insuficiența sau neregularitatea documentelor anexate la scrisoarea CMR. Transportatorul va cere inclusiv plata frahtului.

VI. Despăgubiri, termene și prescripții.

Studiu de caz 14. Calculul despăgubirii pentru carne alterată

Situația: Un lot de 20 de tone de carne de vită trimis în Rusia se alterează parțial pe drum din cauza defectării agregatului frigorific al transportatorului. Expeditorul solicită despăgubiri la prețul de vânzare cu amănuntul din Moscova de la data livrării.

Problema: Cum se calculează valoarea reală a despăgubirii ?

Soluție: Despăgubirea se calculează exclusiv după valoarea mărfii la locul și momentul primirii acesteia pentru transport (adică prețul de achiziție din factură la Chișinău, RM). Cuantumul este limitat la valoarea pe kilogram de greutate brută lipsă conform limitelor franc-aur/DST din convenție.

Studiu de caz 15. Întârzierea livrării și pierderile comerciale secundare.

Situația: Compania „Bertontrans SRL” întârzie cu 5 zile livrarea unui lot de artificii pentru un eveniment din Chișinău. Destinatarul cere despăgubiri de 50.000 EUR reprezentând penalitățile plătite clienților săi finali din cauza lipsei focurilor de artificii.

Problema: Care este plafonul maxim pentru întârziere ?

Soluție: Dacă se face dovada prejudiciului din cauza întârzierii, transportatorul este obligat să plătească daune care nu pot depăși, sub nicio formă, prețul transportului (valoarea frahtului indicat în CMR).

Studiu de caz 16. Reclamația pentru avarii neaparente după 5 zile de la descărcare.

Situația: Un importator din Chișinău recepționează lăzile cu mărfuri, fără a face obiecții pe loc. După 5 zile (excluzând duminica), deschide lăzile sigilate și constată avarii interne la produse. Trimite o reclamație scrisă transportatorului în a 6-a zi.

Problema: Este valabilă reclamația ?

Soluție: Da. Pentru avariile neaparente (ascunse), destinatarul trebuie să transmită rezervele sale în scris în termen de 7 zile de la data eliberării (excluzând duminicile și sărbătorile legale). Fiind trimisă în a 6-a zi, prezumția de livrare corectă este răsturnată.

Studiu de caz 17. Prescripția dreptului la acțiune pentru marfă pierdută.

Situația: Un transport de mărfuri din Germania nu a mai ajuns niciodată la Chișinău. Trec 11 luni de la primirea mărfii de către cărăuș, iar importatorul moldovean depune abia acum acțiunea în instanță. Transportatorul invocă prescripția dosarului.

Problema: În ce termen se prescriu acțiunile CMR ?

Soluție: Acțiunile se prescriu în termen de 1 an. În caz de pierdere totală, termenul curge începând cu a 60-a zi de la primirea mărfii de către transportator. Acțiunea depusă la 11 luni este perfect în termen.

VII. Transportatori succesivi.

Studiu de caz 18. Stabilirea răspunderii în cazul a doi transportatori moldoveni.

Situația: Un contract unic de transport Germania - Chișinău este executat de doi cărăuși. Primul transportă marfa din Germania până în Polonia, unde o predă celui de-al doilea transportator

succesiv, completând rubrica 17. La destinația finală din Chișinău se constată că o parte din lăzi sunt sparte.

Problema: Împotriva cui se poate îndrepta destinatarul ?

Soluție: Destinatarul poate introduce acțiunea în instanță împotriva primului transportator, a ultimului transportator (cel care a livrat marfa la Chișinău) sau a celui pe parcursul căruia s-a produs paguba. Ei pot fi acționați și în solidar.

Studiu de caz 19. Dreptul de regres în lipsa certitudinii locului avariei.

Situația: Trei transportatori succesivi participă la un transport internațional. La Chișinău se constată o pagubă la marfă, dar este tehnic imposibil de demonstrat pe sectorul cărui șofer s-a produs avarierea. Ultimul transportator plătește integral paguba și vrea să își recupereze banii.

Problema: Cum se împarte despăgubirea între transportatori ?

Soluție: Dacă nu se poate stabili care dintre transportatori răspunde pentru pagubă, despăgubirea se repartizează între toți transportatorii care au participat, proporțional cu cota-parte din costul transportului (remunerarea) ce îi revine fiecăruia.

Studiu de caz 20. Obligația de confirmare la predarea mărfii între cărăuși.

Situația: Transportatorul 1 îi predă camionul și marfa Transportatorului 2 într-o parcare din România. Transportatorul 2 preia cheile și pleacă spre vama Sculeni, dar refuză să îi semneze primului un document de predare. La destinație se constată lipsuri mari.

Problema: Ce obligație a încălcat al doilea transportator ?

Soluție: Transportatorul care preia marfa de la transportatorul precedent este obligat prin Convenție să îi remită acestuia o confirmare de primire datată și semnată pe scrisoarea CMR. În lipsa ei, primul transportator poate întâmpina dificultăți în a dovedi descărcarea propriei răspunderi.